Azərbaycanda gender bərabərliyi təmin olunub

Dekabrın 27-də Milli Məclisin payız sessiyasında növbəti plenar iclası keçirildi. Gündəliyin təsdiqindən sonra cari məsələlərin müzakirəsi başladı.

Deputatlar Əli Məsimli, Aqil Abbas, Razi Nurullayev, Etibar Əliyev, Aqiyə Naxçıvanlı, Soltan Məmmədov, Müşfiq Cəfərov, Müşfiq Məmmədli, Ramil Həsən, Bəhruz Məhərrəmov bir sıra məsələlərlə bağlı fikirlərini bildirdilər.

Sonra gündəlikdəki məsələlərin müzakirəsi başladı. Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova bildirdi ki, gündəliyin birinci məsələsi gender bərabərliyinin təmin edilməsinə nəzarəti həyata keçirən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının illik məlumatı haqqındadır.

Məlumatı təqdim edən Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova çıxışında gender bərabərliyinin təmin edilməsi ilə bağlı 2020-ci ildə görülən işlərdən danışaraq bu ilin ölkəmizin və xalqımızın həyatına erməni faşizmi üzərində qazanılmış tarixi Qələbə ili kimi daxil olduğunu vurğuladı. Komitə sədri 2020-ci ildə Azərbaycanda gender bərabərliyinin təmin edilməsinə yönəlik zəruri alət və mexanizmlərin inkişafı istiqamətində atılan mühüm addımlar barədə danışdı, normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi sahəsində görülən işlər barədə məlumat verdi. Vurğulandı ki, "Azərbaycan Respublikasında məişət zorakılığı ilə mübarizəyə dair 2020-2023-cü illər üçün Milli Fəaliyyət Planı"nın Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə təsdiq edilməsi bu sahədə mübarizənin daha geniş miqyasda və əsaslı olaraq aparılması üçün yeni bir mərhələyə keçidə imkan yaradıb.

Komitə sədri çıxışında gender bərabərliyinin təmin edilməsi istiqamətində hesabat dövrü ərzində beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq, müvafiq mövzularda təlim kurslarının, seminarların, vebinarların təşkil olunması, təlimat və tövsiyələrin hazırlanması işləri barədə məlumat verdi. 2020-ci ildə də institusional mexanizmlərin gücləndirilməsi istiqamətində Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzlərinin (UADM) geniş fəaliyyətindən bəhs olundu. Qeyd edildi ki, UADM-in fəaliyyətindən ötən il 25023 nəfər (9876 ailə) bəhrələnib. O da bildirildi ki, respublikanın 15 rayon və şəhərində bələdiyyələrdə Gender Komissiyalarının yaradılmasına dəstək verilib, məişət zorakılığından zərər çəkmiş şəxslər üçün 3 yardım mərkəzi yaradılıb. Həmçinin Qadın Resurs Mərkəzləri tərəfindən COVID-19 pandemiyası dövründə 880 ailəyə psixoloji və 440 ailəyə ehtiyaclarına uyğun yardımlar göstərilib. Bundan başqa, komitədə 860 nömrəli qaynar xətt 2020-ci il dekabrın 1-dən etibarən fəaliyyət göstərməkdədir.

Çıxışında dövlətin idarə olunmasında və qərarların qəbul edilməsində qadın iştirakçılığının əvvəlki illərlə müqayisədə artmaq üzrə olduğunu bildirən Bahar Muradova hakimiyyət orqanlarında qadınların təmsilçiliyi ilə bağlı statistik rəqəmləri də açıqladı. Komitə sədri əmək hüquqlarının həyata keçirilməsində gender bərabərliyi ilə bağlı problemlərə də toxundu, bu sahədə kişilərlə qadınların say nisbətlərini diqqətə çatdırdı, qadınlar arasında özünüməşğulluğun və sahibkarlığın inkişafı istiqamətində dövlət qurumları tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərdən danışdı.

Təhsil hüquqlarının həyata keçirilməsində bərabər imkanların təmin edilməsinin Azərbaycan hökumətinin əsas prioritetlərdən biri olduğunu qeyd edən Bahar Muradova bir qayda olaraq, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin, eləcə də ilk peşə ixtisas təhsili müəssisələrinin işçiləri arasında qadınların üstünlük təşkil etdiyini açıqladı. Rəhbər vəzifələrdə çalışanlar arasında isə orta ixtisas təhsili müəssisələri istisna olmaqla, kişilər böyük üstünlüyə malikdirlər.

Bahar Muradova komitənin ötən dəfəki məlumatının müzakirəsində deputatların qaldırdıqları məsələləri diqqətdə saxladığını və onların həlli istiqamətində müvafiq işləri həyata keçirdiyini dedi.

Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Hicran Hüseynova bildirdi ki, "Gender (kişi və qadınların) bərabərliyinin təminatları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 20-ci maddəsinə əsasən, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi 2020-ci il üzrə fəaliyyəti haqqında parlamentə təqdim olunan illik məlumat 52 səhifədən, giriş və gender bərabərliyinin təmin edilməsi ilə bağlı istiqamətləri özündə ehtiva edən 4 hissədən ibarətdir. Sənəd bütövlükdə Azərbaycan dövlətinin gender bərabərliyinin təmini üzrə həyata keçirdiyi siyasətin yerinə yetirildiyini təsdiqləyir və qənaətbəxşdir. Bildirilib ki, mövcud pandemiya, müharibə və post müharibə şəraitinə baxmayaraq, komitə bir sıra yeni layihələr həyata keçirib, qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi sahəsində mühüm sənədlər hazırlayıb.

Qadınların ictimai həyatın bütün sahələrində iştirakı olmadan güclü, sabit dövləti təsəvvür etməyin mümkünsüzlüyünü vurğulayan komitə sədri bildirdi ki, bu səbəbdən də qlobal gündəlikdə dayanan məsələlər ayrı-ayrı ölkələrin məqsədləri ilə üst-üstə düşür.

Bu sahədə qlobal təşəbbüslərin daha da artdığını qeyd edən Hicran Hüseynova cari il oktyabrın 13-də Rusiyanın Sankt-Peterburq şəhərində keçirilən Üçüncü Avrasiya Qadın Forumunda Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın rəhbərliyi ilə nümayəndə heyətinin plenar iclasda və ayrı-ayrı sessiyalarda iştirak edərək Azərbaycan qadınlarının uğurları və dünya qadın hərəkatına verdiyi töhfələr barədə məruzə və təqdimatlarını qeyd etdi. Hicran Hüseynova vurğuladı ki, ölkədə gender bərabərliyinin təmin olunması Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın xüsusi diqqətindədir.

Sənədin müzakirələrində komitə sədri Siyavuş Novruzov, deputatlardan Fazil Mustafa, Etibar Əliyev, Məlahət İbrahimqızı, Rəşad Mahmudov, Nigar Arpadarai, Səbinə Xasayeva, Razi Nurullayev, Erkin Qədirli çıxış etdilər. Deputatlar ölkədə gender mədəniyyətinin yüksəldilməsi üçün gender sahəsində fəaliyyət göstərən qurumların, maarifləndirmə işlərinin effektivliyinin artırılması, qanunvericiliyin və xüsusən də onların icrasının təkmilləşdirilməsi ilə bağlı fikirlərini bildirdilər, rəy və təkliflərini səsləndirdilər.

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova deputatların qaldırdıqları məsələlərə aydınlıq gətirdi, onları narahat edən istiqamətlər üzrə hökumətin mövqeyi, gördüyü işlər və gələcək perspektivlər barədə məlumat verdi.

Müzakirələrin sonunda Gender bərabərliyinin təmin edilməsinə nəzarəti həyata keçirən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının illik məlumatı nəzərə alındı.

Sonra parlamentin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev "Turizm haqqında" qanun layihəsini üçüncü oxunuşda təqdim edib. Bildirdi ki, layihənin ikinci oxunuşda müzakirəsi zamanı deputatlar bütövlükdə qanun layihəsini dəstəklədiklərini ifadə ediblər və sənədin təkmilləşdirilməsinə dair bəzi təkliflər səsləndiriblər. Sənədin üçüncü oxunuşu ilə bağlı komitənin genişləndirilmiş iclası keçirilib və qaldırılan məsələlər layihənin müəllifləri ilə ətraflı müzakirə olunub. Qeyd edildi ki, məsələlərin bir çoxu turizmlə bağlı ümumi problemləri əhatə edir, digər hissəsi qanunun qəbulundan sonra icrası ilə bağlı tövsiyələrdir və Turizm Agentliyi belə qərar verib ki, bütün deyilən məsələlər qanunun qəbulundan sonra müvafiq sənədlərin hazırlanması zamanı nəzərə alınacaq. Komitə sədri onu da bildirdi ki, sənəddə deputatların dörd istiqamətdə təklifləri nəzərə alınıb və qanunun müvafiq maddələrinə dəyişikliklər edilib.

Yeni qanun layihəsi ölkəmizdə turizmin dayanıqlı inkişafını təmin etmək məqsədilə turizm sahəsində dövlət idarəetməsinin əsaslarını, turizm sənayesinin tənzimlənmə mexanizmlərini, turizm ehtiyatlarından səmərəli istifadə qaydalarını və turizm sahəsinin maliyyələşdirilmə mənbələrini müəyyən edir.

Deputatlar Məzahir Əfəndiyev İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin, Fazil Mustafa Mədəniyyət komitəsinin sənədə dair müsbət rəylərini diqqətə çatdırdılar. "Turizm haqqında" qanun layihəsi səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edildi.

İnzibati Xətalar Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (üçüncü oxunuş) barədə Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Kamal Cəfərov məlumat verdi. Layihəyə əsasən, Məcəlləyə turizm haqqında qanunvericiliyin pozulması ilə əlaqədar yeni 428-1-ci maddə əlavə olunur.

Komitə sədri Musa Quliyev Əmək və sosial siyasət, deputatlar Fazil Mustafa Mədəniyyət və Məzahir Əfəndiyev İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitələrinin Məcəlləyə edilən dəyişikliyi dəstəklədiklərini bildirdikdən sonra qanun layihəsi üçüncü oxunuşda qəbul olundu.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova diqqətə çatdırdı ki, gündəliyin 4-cü məsələsindən 17-ci məsələsinədək bir məktubda parlamentə daxil olan və mahiyyətcə bir-birinə yaxın qanun layihələridir.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili həmin məsələlər barədə üçüncü oxunuşda ümumi məlumat verdi. Bildirildi ki, ikinci oxunuşda deputatlar tərəfindən bir sıra məsələlər qaldırılıb və bəzi dəqiqləşdirmələr aparılıb. Bununla bağlı "Lotereyalar haqqında", "Dövlət satınalmaları haqqında", Telekommunikasiya haqqında" qanunlarda və Vergi Məcəlləsində bir sıra texniki xarakterli düzəlişlər edilib.

Milli Məclis Sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli Cinayət Məcəlləsinə və İnzibati Xətalar Məcəlləsinə ediləcək dəyişikliklərlə bağlı məlumat verdi. O, komitə tərəfindən irəli sürülən təkliflərin qanunvericilik təşəbbüsü subyekti ilə müzakirələr zamanı nəzərə alındığını diqqətə çatdırdı. Təklifə əsasən, qumar oyunlarının təşkili və keçirilməsi ilə bağlı məsuliyyət Cinayət Məcəlləsinin iqtisadi fəaliyyət sahəsində törədilən cinayətlər fəslinə deyil, ictimai mənəviyyat əleyhinə cinayətlər fəslinə aid olmalıdır. Bu nəzərə alınaraq, 244-1-ci maddə yeni redaksiyada təqdim edilib.

Bildirildi ki, İnzibati Xətalar Məcəlləsinin müvafiq maddəsində isə qumar oyunlarının təşkili və keçirilməsini nəzərdə tutmayan digər əməllər dəqiq sadalanıb və inzibati məsuliyyət müəyyən edilib. Maddənin qeyd hissəsində deyilir ki, qumar oyunlarının təşkili və keçirilməsi cinayət məsuliyyətinə səbəb olur.

Milli Məclis Sədrinin müavini, Gənclər və idman komitəsinin sədri Adil Əliyev bildirdi ki, onun rəhbərlik etdiyi komitənin üzvlərinin verdiyi təkliflər nəzərə alınıb və komitə təqdim olunan qanun layihələrini dəstəkləyir.

Tahir Rzayev və Zahid Oruc da rəhbərlik etdikləri komitələrin də layihələri dəstəklədiyini bildirdilər. Müzakirələr zamanı Regional məsələlər komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov və deputat Tahir Kərimli də öz fikirlərini açıqladılar.

Sonra "Lotereyalar haqqında" qanunda, İnzibati Xətalar, Mülki, Cinayət, Vergi məcəllələrində, "Bədən tərbiyəsi və idman haqqında", "Lisenziyalar və icazələr haqqında", "Atçılıq haqqında", "Reklam haqqında", "Dövlət satınalmaları haqqında", "Telekommunikasiya haqqında", "Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında", "İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında" qanunlarda və Mülki Prosessual Məcəllədə dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihələri ayrı-ayrılıqda səsə qoyulub və üçüncü oxunuşda qəbul edildi.

Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Hicran Hüseynova Ailə Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsini üçüncü oxunuşda təqdim etdi. Bildirdi ki, qanun layihəsi Prezidentin "Vətəndaşlıq vəziyyəti aktlarının dövlət qeydiyyatı sahəsində elektron xidmətlərin tətbiqinin genişləndirilməsi haqqında" 23 sentyabr 2020-ci il tarixli fərmanına əsasən hazırlanıb. Təklif edilən dəyişiklik və əlavələr vətəndaşlıq vəziyyəti aktlarının dövlət qeydiyyatı sahəsində fəaliyyətin təkmilləşdirilməsinə, vətəndaş məmnunluğunun, operativliyin və əlçatanlığın təmin edilməsinə xidmət edəcək.

Deputat Hikmət Məmmədov bəzi məsələlərlə bağlı fikirlərini bildirdikdən sonra Ailə Məcəlləsinə edilən dəyişikliklər səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul olunub.

Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov Azərbaycan Respublikasının 1994-cü il 8 fevral tarixli 782 nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Konsul Nizamnaməsi"ndə dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (üçüncü oxunuş) barədə məlumat verdi.Qeyd edildi ki, xarici ölkələrdə Azərbaycan Respublikası vətəndaşı, Azərbaycanda daimi yaşayan əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxslə bağlı doğumun və ölümün qeydiyyatı həmin ölkədə verilmiş təsdiqedici tibbi sənədlər əsasında konsulluqlar tərəfindən aparılır və bu barədə məlumat Əhalinin Dövlət Reyestrində yerləşdirilir. Bununla əlaqədar Konsul Nizamnaməsində müvafiq dəyişikliklərin edilməsi təklif olunur.

Komitə sədri Hicran Hüseynova Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsində də bu məsələyə baxıldığını və müsbət rəy verildiyini dedi.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edildi.

Rəşad CƏFƏRLİ,
Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"